

Постоје докази да су и израелске и палестинске снаге починиле ратне злочине током недавног сукоба у Гази, наводи се у дуго очекиваном извештају Уједињених нација.

Израел се у извештају оптужује за смишљену употребу 'несразмерне силе' током тронедељне војне операције у децембру 2008. и јануару 2009. године.

Палестинске групе се у истом документу осуђују због ракетних напада, који су, према Израелу, и довеле до офанзиве.

Палестинци и организације за заштиту људских права наводе да је током сукоба погинуло 1.600 житеља Газе, док је према подацима Израела број погинулих 1.166.

Током сукоба убијено је троје израелских цивила и десет војника.

Израел, који је одбио да сарађује са тимом за утврђивање чињеница УН, оценио је извештај као "очигледно једностран".

Истрага коју је водио јужноафрички судија Ричард Голдстон открила је доказе који су "индикација озбиљног кршења међународних норми људских права и међународног закона од стране Израела током сукоба у Гази", наводи се у извештају УН.

Израел је такође предузео акције "које се могу изједначити са ратним злочинима, а могуће и злочинима против човечности".

Израелске операције су, пише у документу, "у свим својим фазама пажљиво планиране као смишљено несразмеран напад, са циљем да казни, понизи и терорише цивилно становништво".

Извештај оптужује Израел да је уочи сукоба наметнуо "блокаду која се може изједначити са колективном казном".

"Израелска војна операција била је усмерена против народа Газе као целине", наводи се у документу.

Израел мора бити сматран одговорним за своје акције током рата, каже се у извештају, чиме се наговештава да би сукоб могао бити пријављен Међународном кривичном суду.

У извештају се такође каже да постоје докази да су и палестинске групе починиле ратне злочине и могуће злочине против човечности, својим изнова започињаним ракетним и минобацачким нападима на Израел.

Лансирањем ракета које "не могу бити прецизно нациљане ка војним метама" крши се основни принцип поштеде живота цивила, пише у документу.

"Када није одређена војна мета, а ракете и минобацачке гранате се испаљују на цивилна подручја, то представља смишљен напад на цивилно становништво", каже се у документу.

Извештај позива да се сместа ослободи Гилад Шалит, израелски војник заробљен у палестинском упаду 2006. године и потом одведен у Газу.

Израелске и палестинске власти подједнако се оптужују за начин поступања према сопственим цивилима током сукоба.

Израелско саслушавање политичких активиста и репресија над критиком понашања власти значајно су допринели политичкој клими у којој се изношење другачијег мишљења

не толерише.

Такође, осуђују се наводна "арбитрарна хапшења" и "вансудска погубљења" Палестинаца од стране власти у Гази и на Западној обали.

Портпарол израелске владе Марк Регев изјавио је ВВС-ју да је извештај "рођен у греху" и да је истрага вођена без мандата.

Власти у Гази и на Западној обали сарађивале су са мисијом УН, али је Хамас, који контролише Појас Газе, такође одбацио извештај као "политички, неизбалансиран и непоштен"

Исмаел Радван, високи званичник Хамаса у Гази је, како преноси агенција АФП, изјави да извештај "ставља у исту раван оне који су чинили злочине и оне који су пружали отпор".

Ричард Голдстон одбацио је ове тврдње, рекавши ВВС-ју да они који су поштено опредељени треба да прочитају извештај до краја и тек онда истакну у чему је пропустио да буде објективан или је био пристрасан.

Документ на 574 страна препоручује да се од власти у Израелу и у Гази затражи да поведу истрагу о наводима и да о томе извести Савет безбедности у року од шест месеци.

Израелска војска инсистира да су се њене трупе понашале у складу са законом током сукоба.

Израелска влада каже да је спровела више од 100 истрага поводом навода о злоупотребама од стране својих војника - већина је одбачена као "неоснована", али 23 кривичне тек треба да се спроведу.

Израел је поновио своју приврженост да "у потпуности поступа у складу са међународним законом и истражи било какве тврдње о преступима од стране израелских снага."

Комплетан извештај - заснован на 188 интервјуа, више од 10.000 страница докуменстције, 1.200 фотографија и другог материјала - биће представљен Савету за људска права УН крајем овог месеца.

Осам месеци након сукоба, на подручју Газе је мало тога обновљено због оштре израелске блокаде којом је забрањено да у енклаву уђе било шта осим основних животних потрепштина.

Званични циљ блокаде је да се ослаби руководство Хамаса, али хуманитарне агенције кажу да је њена једина сврха кажњавање цивилног становништва.

(BBC)